Hec sunt cogna
suas. Omnes
numer. erat
milia qdringenti
sunt: iemna
iesui aquo
familia
aquo familia
aquo familia mel
filie aser: fuit sa
filios aser
tria milia qua
septalim
familia
familia quintarum
geseritarum: sellem
Hec sunt cog
p familia
numerus quadragin
Ista est su
recensiti sunt: sex
septingenti tri
dns ad moysen
terra iuxta
in possessiones
dabis: et
possessio: ita
terra tribubus
Quicquid sorte
plures ampliantur
numerus
suas. Gerson
caath a
merari aquo
Hec sunt familie
familia ebroni fa
familia
filiam
Hec ge
filios: aaron et
De a
et elea
abiud
igni

...rū. Hec sunt cogna
...ilias suas. Omnes
...quorum numerus erat
...milia quadringenti
...nes suas: iemna
...naitarum. iesui a quo
...brie a quo familia
...heber a quo familia
...a quo familia mel
...Nomen autem filie aser: fuit sa
...nes filiorum aser:
...ginta tria milia qua
...neptalim per cognationes
...a quo familia iesie
...familia gunitarum
...geseritarum: sellem
...mitarum. Hec sunt cog
...neptalim per famili
...numerus quadragin
...ringenti. Ista est su
...recensiti sunt: sex
...mille septingenti tri
...est dominus ad moysen
...detur terra iuxta
...orum in possessiones
...maiorem partem dabis: et
...et singulis sicut nunc
...tradetur possessio: ita
...terram tribubus divi
Quicquid sorte con
...plures accipiant vel
...quoque est numerus
...filias suas. Gerson
...gersonitarum: caath a
...caathitarum merari a quo
...rum. Hec sunt familie
...familia ebroni fa
...familia musi. familia
...caath genuit amram:
...iochabeth filiam
...in egipto. Hec ge
...amram filios: aaron et
...sororem eorum. De a
...nadab et abiu et elea
...Quorum nadab et
...obtulissent ignem

alienum coram domino. Fueruntque omnes qui
numerati sunt viginti tria milia. ge
neris masculini ab uno mense et supra
qui non sunt recensiti inter filios israel. ne
eis cum ceteris data est possessio. Hic est
numerus filiorum israel qui descripti sunt a m
oyse et eleazaro sacerdote. in campe
stribus moab super iordanem contra ie
richo inter quos nullus fuit eorum qui
ante numerati sunt a moyse et aar
in deserto synai. Predixerat enim dominus
quod omnes morerentur in solitudine
nullusque remansit ex eis. nisi caleph fi
lius iephone et iosue filius nun XXV...
Accesserunt autem filie salphaad
filii epher. filii galaad. filii
machir filii manasse. qui fuit filius
ioseph. quarum sunt nomina. maala. et
noa. et egla. et melcha. et tersa
steteruntque coram moyse et eleazaro
sacerdote. et cunctis principibus popu
li ad ostium tabernaculi federis: atque di
xerunt. Pater noster mortuus est in de
serto nec fuit in seditione que con
citata est contra dominum sub chore
in peccato suo mortuus est. Hic non
habuit mares filios. Cur tollitur
nomen illius de familia sua: quia non
habuit filium. Date nobis possessionem
inter cognatos patris nostri. Retulit
moyses causam earum ad iudicium
domini. Qui dixit ad eum. Iustam rem
postulant filie salphaad. Da eis pos
sessionem inter cognatos patris sui
et ei in hereditate succedant. Ad
filios autem israel loqueris hec. Homo
cum mortuus fuerit absque filio: ad fi
... transibit hereditas. Si filiam
non habuerit. habebit successores
fratres suos. Quod si fratres non fuerint
dabitis hereditatem fratribus patris
... nec patruos habuerit
dabitur hereditas hijs qui ei prox
... Eritque hoc filiis israhel
sanctum ... perpetua: sicut precepit do
moysi. Dixit quoque dominus ad moysen

Ascende i monte[m] [illegible] barim et [con]
templare inde terra[m] qua[m] daturus su[m]
filijs isrl'. Cumq[ue] p[ro]uideris ea[m] ibis et
[t]u ad populu[m] tuu[m]: sicut iuit frater
tuus aaron: quia offendistis me in de
serto syn in contradictione multitudi
nis: nec sanctificare me uoluistis co
ra[m] ea sup[er] aquas. Hec sunt aque co[n]
tradictionis in cades deserti syn. Cui
respondit moyses. Provideat dn[u]s deus
spirituu[m] omnis carnis hominem qui sit
super multitudine[m] hanc: et possit exi
re et intrare ante eos: et educere
eos uel introducere: ne sit p[o]p[u]l[u]s dn[u]i
sicut oues absq[ue] pastore. Dixitq[ue] dn[u]s
ad eu[m]. Tolle iosue filiu[m] nun: uiru[m] in
quo est spiritus dei. et pone manu[m] tua[m] super
eu[m]: qui stabit cora[m] eleazaro sacerdo
te et omni multitudine. Et dabis ei
precepta cunctis uidentibus et p[ar]te[m] glo
rie tue ut audiat eu[m] omnis synagoga fili
oru[m] isrl'. Pro hoc si quid agendum erit
eleazar sacerdos consulet dn[u]m. Ad
uerbu[m] eius egredietur et ingredietur
ipse et omnes filij isrl' cu[m] eo: et cetera
multitudo. Fecit moyses ut p[re]
ceperat dn[u]s. Cumq[ue] tulisset iosue sta
tuit eu[m] cora[m] eleazaro sacerdote et
[omni] frequentia populi. Et i[m]positis
[capiti] eius manibus cuncta replicauit
[que] mandauerat dn[u]s.

Dixit quoq[ue] dn[u]s [illegible]
ad moysen. Precipe filijs
[israel] et dices ad eos. Oblatione[m] mea[m]
panes et incensum odoris suauissi[mi]
offerte per tempora sua. Hec sunt
sacrificia que offerre debetis. Agnos
anniculos inmaculatos duos cotidie
in holocaustu[m] semp[er] ternu[m]. Unu[m] offe
retis mane. alterum ad uesperam.
decima[m] p[ar]tem ephi simile que con
spersa sit oleo purissimo et habeat
quarta[m] p[ar]te[m] hyn. Holocaustu[m] iuge
est quod obtulistis i[n] monte synai in
odorem suauissimu[m] incensi dn[u]o: et
libabitis uini quarta[m] p[ar]tem hyn per

agnos singulos in s[an]c[tu][ario]
[alterum]q[ue] agnu[m] similiter off[eretis]
iuxta omnem ritum [sacrifi]
[cii] libamentoru[m]que [eius] obl[ationem]
odoris dn[u]o. Die autem [sabbati]
duos agnos anniculos [inmacu]
[latos] et duas decimas sim[ile oleo con]
[sparsas] in sacrificio: et liba [que ritu]
per singula sabbata [funduntur in holocaustum]
sempiternu[m]. In kalen[dis autem]
[ue]stris offeretis holocaust[um]
dn[u]o. uitulos de ar[mento duos]
[ar]ietem unu[m]. agnos a[nniculos septem inma]
culatos. et tres d[ecimas similae]
[olei] conspersi in sacrificio p[er singulos uitulos]
et duas decimas si[mile oleo conspersi]
per singulos arietes
simile ex oleo in sacri[ficio per sin]
gulos: holocaustum [suauissimi odoris]
atq[ue] incensi dn[u]o. L[iba autem]
uini que per singulas [fundenda sunt]
[u]ictimas ista erunt
p[er] uitulos singulos t[ertia pars hin]
quarta p[er] a[ries] [illegible]
per omnes menses
tente sunt anni [illegible]
retur dn[u]o pro pecc[atis holocau]
stum sempiternu[m] [illegible]
Mense autem primo qu[arta decima die men]
sis phase dn[u]i erit [illegible]
sollempnitas: septem [diebus]
uescentur azimis [illegible]
uenerabilis et sancta [erit: omne opus]
seruile non facietis [offeretis]
i[n]censum holocau[stum dn]o uitu]
los de armento duo[s arietem unum]
agnos anniculos in[maculatos septem]
et sacrificiu[m] singuloru[m] [de simila que con]
spersa sit oleo. tres [decimas per sin]
gulos uitulos. et d[uas decimas per]
arietem: et decima[m] [per]
singulos id est p[er] agnos [et hircum pro pec]
catu[m] pro peccato unu[m] [ut expietur pro]
uobis preter holocau[stum matutinum]
quod semper offer[etis ita facietis]
per singulos dies. se[ptem]

VOOR

Über diese erste niedersächsische, oder sogenannte Cölnische Bibel, welche ohne Anzeige des Druckjahrs und des Druckorts, zufolge einer Bemerkung in der Vorrede aber wahrscheinlich zu Cöln gedruckt ist, und wovon bisher nur zwei Exemplare bekannt gemacht worden sind, handeln ausführlich:

Hartzheim, Bibliotheca coloniensis pag. 35

Panzer, Annalen der ältern deutschen Litteratur pag. 15.

~~Köln Quentel ca 1480~~

cf M. theol. & Sch. ~~[illegible]~~ 200.

Drucker: Götz v. Schlettstadt, Verleger: Quentel

Zeit: vor 1479.

Vgl. Zaretzki, die Kölner Bücher-Illustration des XV. u. XVI. Jahrh. Zeitschr. f. Bücherfreunde III 131.

Kautzsch, die Holzschnitte der Kölner Bibel von 1479. Studien z. deutsch. Kunstgesch. Heft 7. Strassburg 1896.

[illegible], [illegible]
[illegible] des [illegible]
[illegible] der [illegible]
[illegible]
[illegible], [illegible]
[illegible]ensis pag 35
[illegible] deutschen [illegible]

[illegible]

[illegible], [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bibl. Th. I. A. 57 (Ink.)